

KIRJALLINEN KYSYMYS 988/2014 vp

Valetukiasemat Suomessa

Eduskunnan puhemiehelle

Suomessa on tehty tutkimusta valetukiasemista. Tarkemmin sanottuna valetukiasemat ovat kuin aitoja GSM-tukiasemia, mutta ne kaappaavat kaiken kauttaan tulevan liikenteen. Oslosta epäilään löytyneen useita salakuunteluun käytettyjä GSM-tukiasemia. Ne havaittiin syksyn aikana erityisen turvallisella Cryptophone-puhelimella.

Pienitehoisemman valetukiaseman voi tilata helposti esimerkiksi verkkokaupasta. On myös mahdollista, että osaava harrastaja voi itse tehdä jonkinlaisen valetukiaseman.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko mahdollista, että Suomessa on laittomia valetukiasemia ja

onko mahdollisista laittomista tukiasemista haittaa valtion toiminnalle?

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 2014

Pirkko Mattila /ps

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Pirkko Mattilan /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 988/2014 vp:

Onko mahdollista, että Suomessa on laittomia valetukiasemia ja

onko mahdollisista laittomista tukiasemista haittaa valtion toiminnalle?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomeen ja suomalaisiin kohdistuu jatkuvasti ulkovaltojen tiedustelua. Tiedustelussa hyödynnetään lukuisia teknisiä menetelmiä, joita käytetään muun muassa puhelinten ja puhelinliikenteen seuraamiseen. Tällaisen teknisen tiedustelun keinovalikoimaan kuuluvat myös niin sanotut valetukiasemat, joiden mahdollinen käyttö pyritään huolella salaamaan ulkopuolisilta. Tällaisia valetukiasemia on saatavilla kaupallisesti erikokoisina ja -tehoisina.

Valetukiaseman teknisestä kehittyneisyydestä ja sen käyttäjien ammattitaidosta riippuen voidaan sen avulla tunnistaa, häiritä, muuttaa, estää ja kuunnella puhelinliikennettä. On kuitenkin syytä korostaa, että teknisesti vaatimattomilla valetukiasemilla ei saavuteta kuin osa edellä mainituista ominaisuuksista. Lisäksi on huomioitava

valetukiasemien käyttöön vaikuttavat tehovaatimukset ja siitä johtuvat käyttöetäisyydet, minkä vuoksi puhelinliikenteen seuraaminen ei välttämättä ole tehokasta tai onnistu.

Liikenne- ja viestintäministeriön alainen Viestintävirasto valvoo taajuuksien käyttöä ja niiden häiriöttömyyttä. Viestintäviraston häiriöselvitysten yhteydessä tehtävässä taajuuksien käytön valvonnassa ei ole Suomessa havaittu laittomia tukiasemia muutoin kuin sisätilapeiton parantamiseksi asennettuja toistimia. Myöskään teleyrityksillä ei ole tietoa siitä, että Suomesta olisi löytynyt valetukiasemia.

Koska tällaisen teknisen tiedustelun mahdollisuus on olemassa myös Suomessa, matkapuhelimessa ei pidä hoitaa luottamuksellisia tai salaisia asioita. Valetukiasemista saattaa koitua haittaa myös valtion toiminnalle, jos mobiililaitteissa käsitellään tai säilytetään tietoja, jotka eivät kuulu ulkopuolisille. Valtiovarainministeriön asettama valtiorahallinnon tietoturvallisuuden johtoryhmä (VAHTI) on antanut muun muassa vuonna 2013 henkilöstön tietoturvaohjeen sekä päätelaitteiden tietoturvaohjeen. Valtion toiminnan kannalta olennaista tietoa käsitteleviä tahoja on ohjeistettu tietoturvallisuuteen. Suojelupoliisin tehtävänä on torjua sellaisia hankkeita ja rikoksia, jotka voivat vaarantaa valtio- ja yhteiskuntajärjestystä tai valtion sisäistä tai ulkoista turvallisuutta.

Helsingissä 12 päivänä tammikuuta 2015

Sisäministeri Päivi Räsänen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 988/2014 rd undertecknat av riksdagsledamot Pirkko Mattila /saf:

Är det möjligt att det i Finland finns olagliga falska basstationer, och

föranleder de eventuella olagliga basstationerna olägenheter för statens verksamhet?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Finland och finländarna är ständigt föremål för underrättelseverksamhet från främmande maktens sida. Vid underrättelseverksamheten utnyttjas ett stort antal tekniska metoder som används bland annat för avlyssning av telefoner och telefontrafik. Urvalet av metoder inom denna tekniska underrättelseverksamhet omfattar även så kallade falska basstationer, vars eventuella användning noggrant hemlighålls för utomstående. Falska basstationer av olika storlek och med olika effekt finns kommersiellt tillgängliga.

Beroende på hur tekniskt avancerad en falsk basstation är och dess användares yrkesskicklighet går det att med hjälp av den identifiera, störa, ändra, förhindra och avlyssna telefontrafik. Det är dock skäl att betona att tekniskt anspråkslösa falska basstationer har endast en del av de funktioner som nämns ovan. Dessutom bör effektivitetskrav som inverkar på användningen av falska

basstationer och de därmed sammanhängande användningsavstånden beaktas, och därför är avlyssningen av telefontrafik inte nödvändigtvis effektiv eller lyckad.

Kommunikationsverket som är underställt Kommunikationsministeriet övervakar användningen av frekvenser och att störningar inte förekommer i dem. Vid den övervakning av användningen av frekvenser som Kommunikationsverket utför i samband med utredningar av störningar har det i Finland inte observerats andra olagliga basstationer än repeterare som installerats för att förbättra inomhustäckningen. Inte heller teleföretagen känner till att det i Finland skulle ha hittats falska basstationer.

Eftersom teknisk underrättelseverksamhet av detta slag kan förekomma också i Finland, bör varken konfidentiella eller hemliga ärenden skötas per mobiltelefon. Falska basstationer kan föranleda olägenheter även för statens verksamhet, om uppgifter som inte angår utomstående behandlas eller sparas i mobilapparater. Ledningsgruppen för datasäkerheten inom statsförvaltningen (VAHTI), som tillsatts av finansministeriet, har bland annat 2013 utfärdat datasäkerhetsanvisningar för personalen och datasäkerhetsanvisningar för terminalutrustning. Aktörerna som hanterar information som är väsentlig med tanke på statens verksamhet har getts anvisningar om datasäkerhet. Skyddspolisen har till uppgift att bekämpa förehavanden och brott som kan äventyra stats- och samhällsskicket eller statens inre eller yttre säkerhet.

Helsingfors den 12 januari 2015

Inrikesminister Päivi Räsänen